

FINANSOWANIE CELÓW MILITARNYCH W POLSCE – WYBRANE ASPEKTY TEORETYCZNE W KONTEKŚCIE USTAWY O OBRONIE OJCZYZNY ORAZ PRAKTYKA

Marta GEBSKA, *m.gebska@pracownik.akademia.mil.pl*, ORCID: 0000-0002-2254-9366
Akademia Sztuki Wojennej

DOI 10.5604/01.3001.0054.3021

Streszczenie: Artykuł ukazuje główne zasady finansowania celów militarnych w Polsce w oparciu o ustawę o obronie Ojczyzny, w zestawieniu ich z praktyką przed jej wprowadzeniem oraz od 2022 r. Autorka ukazuje rolę, funkcje i zasady finansowania Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, podstawowe wydatki na cele militarne, współpracę międzynarodową Polski w zakresie inwestycji militarnych, problemy finansowania tych inwestycji, szczególnie w kontekście zwiększającego się zadłużenia państwa, konieczności uruchomienia instrumentów dłużnych oraz zawieszonych, niemal od początku pandemii Covid-19, wymagań Unii Europejskiej w zakresie limitów deficytu budżetowego i długu publicznego.

Słowa kluczowe: ustawa o obronie Ojczyzny, finansowanie, wydatki militarne, Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, dług publiczny, współpraca militarna

1. Wstęp

W kwietniu 2023 r. weszła w życie ustawa o obronie Ojczyzny. Prace nad nią rozpoczęły się już w 2021 r., a więc jeszcze przed atakiem Rosji na Ukrainę. To wydarzenie uwytkniło konieczność zwiększenia inwestycji na cele militarne ponad dotychczasowe 2% PKB. Ustawa w sposób precyzyjny określa zasady finansowania celów militarnych, szczególnie w kontekście zasad funkcjonowania Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, odpowiedzialności Banku Gospodarstwa Krajowego za zarządzanie funduszem oraz odpowiedzialności w tym obszarze ministra ds. obrony narodowej oraz ministra ds. finansów.

Celem artykułu jest ukazanie głównych zasad finansowania celów militarnych w Polsce w oparciu o ustawę o obronie Ojczyzny oraz zestawienie ich z praktyką przed jej wprowadzeniem oraz od 2022 r. Ukazane zostały podstawowe wydatki na cele militarne, współpraca międzynarodowa Polski w inwestycjach militarnych, problemy finansowania tych inwestycji, szczególnie w kontekście zwiększającego się zadłużenia państwa i konieczności uruchomienia instrumentów dłużnych. Wzrost wydatków jest zgodny z oczekiwaniami i wymaganiami Sojuszu Północnoatlantyckiego i Stanów Zjednoczonych, które zadeklarowały konkretne wsparcie finansowe Polski, a także możliwy dzięki polityce fiskalnej Unii Europejskiej, która zniosła limity deficytu budżetowego i długu publicznego wymagane wcześniej traktatem z Maastricht. Realizacja podpisanych umów na konkretne inwestycje będzie wymagać znaczącego wzrostu PKB w Polsce i/lub wykorzystanie instrumentów dłużnych.

Z przedstawionych danych wynika, że od 2014 r. miał miejsce w Polsce stały, choć mało znaczący wzrost wydatków na cele militarne. Trend ten w sposób zdecydowany, na korzyść inwestycji, zmienił się w 2022 r., a więc po ataku Rosji na Ukrainę i zwiększeniu liczby ataków hybrydowych na granicy polsko-białoruskiej.

2. Ustawa o obronie Ojczyzny jako podstawa finansowania celów militarnych

Podstawowym dokumentem, który w sposób kompleksowy normuje i opisuje szeroko rozumiane kwestie związane z obronnością oraz nowe rozwiązania i regulacje w zakresie finansowania sił zbrojnych, jest Ustawa o obronie Ojczyzny. Prace nad nią rozpoczęto w 2021 r., została ona przyjęta 11 marca 2022 r, a weszła w życie 23 kwietnia 2022 r., czyli wkrótce po rozpoczęciu rosyjskiej agresji na Ukrainę¹. Projekt ustawy zakładał podniesienie wydatków na obronność do poziomu 2,5% PKB od 2026 roku, ale w toku prac legislacyjnych zapisy w tym zakresie zmieniono i wprowadzono wymóg wydatkowania co najmniej 3% PKB już od 2023 roku.

Zatwierdzona ustawa w dziale I (przepisy ogólne) wymienia zakres obejmowania ustawy, do których należy określanie zasad programowania i finansowania rozwoju Sił Zbrojnych. W artykule 27.1 ustawodawca w części dotyczącej finansowania stwierdził, że zapewnianie bezpieczeństwa zewnętrznego państwa oraz sprawowanie ogólnego kierownictwa w dziedzinie obronności kraju przez Radę Ministrów polega na określaniu warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa, realizowanych przez organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego i przedsiębiorców, sposobu ich nakładania oraz właściwości organów w tych sprawach, w tym ujętych w planowaniu operacyjnym i programach obronnych.

W szerokim zakresie kwestie związane z finansowaniem inwestycji w Siły Zbrojne RP zostały przedstawione w V dziale ustawy o obronie Ojczyzny. Zgodnie z art. 36 „Rada Ministrów, uwzględniając potrzeby obronne Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obrony państwa, co 4 lata określa, w drodze uchwały, szczególne kierunki przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych na kolejny 15-letni okres planistyczny, stosownie do zasad planowania obronnego w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego. W art. 37 zapisano, że Minister Obrony Narodowej na podstawie szczegółowych kierunków przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych wprowadza, w drodze zarządzenia, program rozwoju Sił Zbrojnych (tzw. program), po zasięgnięciu opinii komisji sejmowej ds. obrony państwa. Program określa zadania dotyczące modernizacji wyposażenia Sił Zbrojnych, liczebność oraz skład bojowy poszczególnych elementów Sił Zbrojnych oraz zamierzenia m.in. w zakresie systemów obronnych, zobowiązań wynikających z umów lub porozumień międzynarodowych, gromadzenia i utrzymywania zapasów środków bojowych i materiałowych dla Sił Zbrojnych, szkolenia Sił Zbrojnych, dyslokacji jednostek wojskowych, rozwoju infrastruktury wojskowej, polityki kadrowej, rekonwersyjnej oraz kształcenia kadr w systemie szkolnictwa wojskowego. Art. 38 głosi, że program ten jest powierzony Ministrowi Obrony Narodowej. Minister po upływie każdego roku realizacji programu przedstawia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informację z realizacji decyzji o przeznaczeniu mienia likwidowanych jednostek budżetowych. Zgodnie z kolejnym artykułem istnieją trzy źródła finansowania programu, którymi są: budżet państwa; środki Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych oraz przychody ze zbycia

¹ Ustawa o obronie Ojczyzny, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000655> [07.11.2023].

akcji lub udziałów spółek przemysłowego potencjału obronnego, o których mowa w art. 47. Artykuł ten głosi, że na finansowanie programu, niezależnie od wysokości określonych w art. 40 ust. 1, przeznaczona jest co najmniej 35% kwoty przychodów uzyskiwanych w zamian za zbycie akcji lub udziałów spółek przemysłowego potencjału obronnego.

Bardzo wyraźne odniesienie do finansowania armii znajduje się w art. 40. Zgodnie z nim na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczona jest corocznie wydatki z budżetu państwa w wysokości nie niższej niż: 2,2% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2022 i co najmniej 3% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2023 i latach kolejnych. Udział wydatków majątkowych w wydatkach wspomnianych 2,2%, wynosi co najmniej 20%. Minister Obrony Narodowej, planując wydatki na modernizację techniczną Sił Zbrojnych, uwzględnia polski przemysłowy potencjał obronny oraz wydatki na badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie obronności państwa. Wspomniane zasady finansowania mają być uwzględniane w projektach ustaw budżetowych lub też projektach ustaw o przewidywanym budżecie. Dodatkowe finansowanie wydatków na cele zbrojeniowe jest możliwe dzięki zapisowi mówiącemu, że Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na zgodne wnioski Ministra Obrony Narodowej oraz właściwego dysponenta części budżetowej, może dokonywać przeniesień wydatków zaplanowanych w dziale „obrona narodowa” między częściami budżetu państwa, a także, że Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, może dokonywać przeniesień wydatków zaplanowanych w części budżetu państwa „obrona narodowa” pomiędzy działami klasyfikacji wydatków budżetu państwa.

3. Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych – główne cele i finansowanie

W ustawie o obronie Ojczyzny przewidziano utworzenie pozabudżetowego Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych (FWSZ), który zastąpił dotychczasowy Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych (FMSZ)². Jest on zarządzany przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK). W maju 2022 r. minister ds. obrony narodowej³ podpisał z prezes BGK (Beata Daszyńska-Muzyczka) umowę dotyczącą obsługi FWSZ⁴. Umowa określa zasady m.in. dokonywania wypłat ze środków Funduszu, opracowania i aktualizacji planu finansowego Funduszu, opracowania i aktualizacji prognozy przychodów i wydatków Funduszu dla potrzeb opracowania

---

² FMSZ funkcjonował na podstawie art. 11 ustawy z dnia 25.05.2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych RP. Ciekawe jest to, że w dniu likwidacji Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych (23.04.2022 r.) jego budżet wynosił 10,001 mld zł, na które składały się środki pieniężne w wysokości 5,042 mld zł i należności z nierozliczonych zaliczek w wysokości 4,959 mld zł. Środki pieniężne zostały przekazane na rachunek Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, czyli następcy FMSZ. Jeszcze w 2021 r. na wydatki majątkowe FMSZ przekazano 6,3 mld zł. Przykładowa gospodarka finansowa FMSZ znajduje się w: Decyzji budżetowej na rok 2022 Nr 14/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 lutego 2022 r. Na podstawie: Rośnie zadłużenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://defence24.pl/przemysl/rosnie-zadluzenie-funduszu-wsparcia-sil-zbrojnych>; 66 miliardów z nowego funduszu na modernizację Sił Zbrojnych, <https://defence24.pl/polityka-obronna/66-miliardow-z-nowego-funduszu-na-modernizacje-wojska-polskiego-w-dwa-lata>, Dz.U.2022.0.2305 - Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, <https://arslege.pl/likwidacja-funduszu-modernizacji-sil-zbrojnych/k1978/a138602/> oraz Dziennik Urzędowy Ministra Obrony Narodowej, Warszawa, dnia 15 lutego 2022 r. Poz. 1, https://www.dz.urz.mon.gov.pl/zasoby/dziennik/pozycje/tresc-aktow/pdf/2022/02/bpoz._16_dec._nr_14-sig.pdf [23.11.2023].

³ W latach 2018-2023 był to Mariusz Błaszczak.

⁴ AMW przekazała pierwsze środki na Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://amw.com.pl/pl/biuro-prasowe/aktualnosci/2022/amw-przekazala-pierwsze-srodki-na-fundusz-wsparcia-sil-zbrojnych> [23.11.2023].

programu, udzielania finansowania oraz zakresu i terminów sporządzania sprawozdania z realizacji planu finansowego Funduszu.

Cele i sposoby finansowania FWSZ określa art. 41. Ustawy o obronie Ojczyzny. Według jej głównych zapisów FWSZ posiada środki finansowe z wpływów z tytułu wsparcia udzielonego obcym wojskom i udostępniania im poligonów oraz z tytułu specjalistycznych usług wojskowych. Kolejnym dochodem są środki ze sprzedaży mienia ruchomego oraz dóbr niematerialnych o charakterze majątkowym Skarbu Państwa, będących na wyposażeniu polskich jednostek wojskowych poza granicami państwa, a także polskich przedstawicielstw wojskowych i polskich zespołów łącznikowych przy organizacjach międzynarodowych i międzynarodowych dowództwach wojskowych, stanowisk wojskowych w strukturach NATO i UE oraz ataszatów obrony przy przedstawicielstwach dyplomatycznych Rzeczypospolitej Polskiej niewykorzystywane przez te jednostki, przedstawicielstwa wojskowe, zespoły łącznikowe, struktury wojskowe i ataszaty obrony do realizacji ich zadań, jeżeli jego wartość jest niższa od kosztów jego transportu do kraju, zagospodarowuje komórka organizacyjna Ministerstwa Obrony Narodowej właściwa w sprawach finansowania pełnienia służby poza granicami państwa lub organ wojskowy wyznaczony przez Ministra Obrony Narodowej w państwie pobytu polskiej jednostki wojskowej, przedstawicielstwa wojskowego, zespołu łącznikowego, struktury wojskowej i ataszatu obrony przez sprzedaż, przekazanie na cele charytatywne lub likwidację. Następnym źródłem środków są przychody ze zbycia akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego powstałe w wyniku przekształcenia przedsiębiorstw przemysłu obronnego nabyte przez Agencję za mienie Skarbu Państwa oraz środki pochodzące z jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 30% dochodów uzyskanych z gospodarowania darowaną jej nieruchomością.

Dodatkowe środki FWSZ pochodzą z odszkodowań lub kar umownych oraz zwróconych zaliczek wypłaconych w poprzednich latach budżetowych, wpływów ze zrealizowanych gwarancji, zabezpieczeń oraz innych środków otrzymanych w toku realizacji umów zawartych przez jednostki budżetowe resortu obrony narodowej niezależnie od źródła finansowania tych umów, dotyczących np.: zakupu sprzętu wojskowego, usług związanych z modernizacją, modyfikacją, naprawą lub remontem sprzętu wojskowego, badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie sprzętu wojskowego, usług i robót budowlanych związanych z rozwojem infrastruktury wojskowej. Kolejne środki mogą pochodzić z wpływów ze skarbowych papierów wartościowych; kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji, wpływów z wpłat lub darowizn; środków z budżetu państwa przekazywanych przez Ministra Obrony Narodowej, a także darowizn, spadków i zapisów, w tym skarbowych papierów wartościowych oraz obligacji poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa.

Dalsze zapisy ustawy głoszą, że kolejne środki FWSZ może uzyskać z tytułu wpłat wnoszonych przez inne państwa członkowskie Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w ramach refundacji wydatków poniesionych przez Polskę na zadania realizowane w ramach Programu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) oraz np. zwrotu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego otrzymanych przez organy wojskowe z tytułu realizacji zadań na rzecz sił zbrojnych USA oraz z tytułu udzielonego wsparcia pozostałym wojskom obcym.

Zgodnie z art. 42 i 43 ustawy Minister Obrony Narodowej przedkłada plan finansowy FWSZ komisji sejmowej właściwej w sprawach obrony państwa najpóźniej do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok, w którym plan finansowy ma obowiązywać. Zatwierdzony plan jest pod-

stawą do dokonywania wypłat ze środków Funduszu oraz podstawą do zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz wyemitowania obligacji i zaciągnięcia zobowiązań finansowych. Zmiany planu finansowego zatwierdza Minister Obrony Narodowej po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i po uzyskaniu przez Ministra Obrony Narodowej opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obrony państwa. Bank Gospodarstwa Krajowego sporządza dla Funduszu odrębny bilans oraz rachunek zysków i strat, stanowiące załącznik do sprawozdania finansowego tego banku oraz przekazuje Ministrowi Obrony Narodowej sprawozdanie z realizacji planu finansowego Funduszu do dnia 31 marca roku kalendarzowego następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ciekawe jest to, że okresowo wolne środki Funduszu Bank Gospodarstwa Krajowego mogą być lokowane w formie depozytu. Minister właściwy do spraw budżetu, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, może przekazywać na rzecz Funduszu skarbowe papiery wartościowe.

Z kolei art. 45 ustawy stwierdza, że BGK może zaciągać na rzecz FWSZ kredyty i pożyczki lub emitować obligacje na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych, a jego zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji są objęte gwarancją Skarbu Państwa reprezentowanego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Gwarancja jest udzielana do wysokości 100% pozostających do spłaty świadczeń pieniężnych wynikających z kredytu, pożyczki lub wyemitowanych obligacji wraz ze 100% należnych odsetek od tej kwoty i innych kosztów bezpośrednio związanych z kredytem, pożyczką lub obligacjami. Jest ona również wolna od opłaty prowizyjnej.

Kontrowersyjny z punktu widzenia bezpieczeństwa ekonomicznego i wiarygodności państwa jest zapis mówiący, że jeśli odzyskanie wierzytelności Skarbu Państwa, powstałych z tytułu udzielonej gwarancji, nie jest możliwe, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może umorzyć wierzytelność w całości albo części. Z kolei Bank Gospodarstwa Krajowego jest zwolniony z obowiązku ustanowienia zabezpieczenia do gwarancji. Warunki finansowe obejmujące parametry ekonomiczne kredytów lub pożyczek wymagają uprzedniej akceptacji ministra właściwego do spraw budżetu. Dodatkowo BGK może, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zaciągać na rzecz Funduszu inne zobowiązania finansowe dotyczące pozyskania zwrotnych środków finansowych. Gwarancja Skarbu Państwa jest udzielana do wysokości 100% zobowiązania wynikającego z gwarancji podmiotu innego niż Skarb Państwa 100% odsetek od wypłaconego zobowiązania z tytułu tej gwarancji oraz 100% kosztów bezpośrednio związanych z tą gwarancją. Korzystne jest natomiast to, że BGK może zawierać transakcje zabezpieczające ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej, dotyczące zaciąganych zobowiązań finansowych.

Dla rozwoju FWSZ ważny jest art. 47, zgodnie z którym na finansowanie programu przeznaczają się co najmniej 35% kwoty przychodów uzyskiwanych w zamian za zbycie akcji lub udziałów spółek przemysłowego potencjału obronnego. Z kolei na zadania publiczne związane z realizacją na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadań inwestycyjnych określonych w Programie NSIP (Program Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa) może być przyznawana dotacja celowa i podmiotowa z budżetu państwa. Ich wykorzystanie również określone jest w ustawie. Dodatkowo art. 51 stwierdza, że spółki przemysłowego potencjału obronnego, Agencja Rozwoju Przemysłu Spółka Akcyjna, Polski Fundusz Rozwoju Spółka Akcyjna, agencje wykonawcze oraz inne

państwowe osoby prawne mogą nabywać sprzęt wojskowy w celu przekazania w leasing Siłom Zbrojnym. Raty za leasing są pokrywane z budżetu państwa lub FWSZ. Natomiast Minister Obrony Narodowej wydaje zgodę na nabycie sprzętu, w tym wysokość i terminy spłat rat leasingu, w przypadku ich finansowania z budżetu państwa.

4. Praktyczne aspekty finansowania celów militarnych

Z raportu Sztokholmskiego Międzynarodowego Instytutu Badań nad Pokojem (SIPRI), opublikowanego w kwietniu 2023 r. wynika, że Polska w latach 2013–2022 zwiększyła wydatki na wojsko o 95%⁵. Natomiast w 2022 roku Polska przeznaczyła na obronność ponad 16 mld USD i znalazła się na 18. miejscu w zestawieniu globalnych wydatków zbrojeniowych. W 2022 roku polski budżet obronny stanowił 2,4% PKB, a w 2023 roku Polska zamierza przeznaczyć na wojsko około 4% PKB, co będzie stanowić procentowo jeden z najwyższych poziomów w NATO. W ustawie budżetowej na 2023 r. zapisano, że wydatki resortu obrony to prawie 97 mld zł, czyli 3% PKB. Dodatkowo do tej kwoty należy doliczyć kilkadziesiąt miliardów złotych z FWSZ, co powinno przełożyć się na 4% PKB⁶.

Z informacji opublikowanych przez „Dziennik Zbrojny”⁷ wynika, że w latach 2014–2021 źródłem finansowania modernizacji technicznej były środki finansowe pochodzące z części 29 budżetu państwa „Obrona narodowa”, ujęte w ramach Planu Modernizacji Technicznej (PMT) oraz środki z Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych (FMSZ). Łącznie w tym okresie wydatkowano 95,0 mld PLN, w tym 90,3 mld PLN w ramach PMT i 4,7 mld PLN z FMSZ.

W podziale na poszczególne lata (łącznie PMT i FMSZ) wydatki były następujące:

- w 2014 roku 8,291 mld PLN;
- w 2015 roku 12,275 mld PLN;
- w 2016 roku 9,257 mld PLN;
- w 2017 roku 9,429 mld PLN;
- w 2018 roku 12,707 mld PLN;
- w 2019 roku 11,530 mld PLN;
- w 2020 roku 16,834 mld PLN;
- w 2021 roku 14,647 mld PLN.

Według ekspertów „Dziennik Zbrojny”, mimo wzrostu wydatków na modernizację w kolejnych latach, a w 2020 roku były nawet dwukrotnie wyższe niż w 2014 roku, to uwzględniając inflację i wzrost PKB Polski trudno jest wskazać przełom w finansowaniu⁸.

Ważne jest to, że z FWSZ można finansować zakupy sprzętu wojskowego, ale również amunicji. Na jego potrzeby wprowadzono możliwość pozyskiwania środków z mechani-

⁵ Więcej na ten temat: SIPRI Military Expenditure Database,

<https://www.sipri.org/databases/milex>, oraz <https://www.sipri.org/news/2023/new-spotlight-films-2023-stockholm-forum-peace-and-development> [09.11.2023].

⁶ Polska wśród światowych liderów, <https://www.polska-zbrojna.pl/home/articleshow/39496> [07.11.2023].

⁷ Dziennik Zbrojny jest portalem o tematyce militarnej skierowanym do pasjonatów i profesjonalistów z obszaru militarnego. Finansowanie modernizacji technicznej Wojska Polskiego w latach 2023–2026, <https://dziennikzbrojny.pl/artykuly/art,2,4,11881,armie-swiata,wojsko-polskie,finansowanie-modernizacji-technicznej-wojska-polskiego-w-latach-2023-2026> [07.11.2023].

⁸ Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/fundusz-wsparcia-sil-zbrojnych>, Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://www.bgk.pl/programy-i-fundusze/fundusze/fundusz-wsparcia-sil-zbrojnych/>.

zmów dłużnych, takich jak np. kredyty i obligacje⁹. W wyniku tych rozwiązań w 2022 roku na zakupy i modernizację sprzętu wojskowego wydatkowano 29,1 mld PLN, w tym blisko połowę tej kwoty, czyli 14,5 mld PLN z FWSZ. Kwota 9,9 mld PLN została pozyskana z kredytów¹⁰. Przykładowo BGK na rzecz FWSZ wyemitował obligacje na zagraniczne rynki kapitałowe w dniu 31.10.2023, z terminem wykupu za 5 lat, w wysokości 1 mln USD. Zostały one objęte stałym oprocentowaniem w wysokości 6,25% w skali roku. Kolejny list emisyjny BGK w sprawie emisji obligacji na rzecz FWSZ, z dnia 17.11.2023, dostępnych od 13.11.2023, o terminie wykupu w dniu 23.11.2025 r., zabezpieczonych gwarancją Skarbu Państwa, mówi o wielkości emisji 5 mld zł, oprocentowanych w wysokości 5,5% w skali roku¹¹.

Ciekawe jest to, że FWSZ nie przewiduje tworzenia planów rzeczowych, czyli precyzowania tego, na co zaplanowane środki mają zostać wydatkowane. Wydatki te zwykle są obejmowane klauzulą niejawności. Kontrowersyjne jest to, że obywatele polscy, zgodnie z założeniami mogą się nie dowiedzieć, z jakich źródeł ma być finansowany proces modernizacji technicznej armii w części dotyczącej FWSZ, a także to, że resort obrony nie będzie musiał wyjaśniać ewentualnego niewykonania planu dochodów i wydatków FWSZ. W przypadku, gdy wydatki będą większe niż przychody FWSZ, zostaną wykorzystane instrumenty dłużne.

Wzrost wydatków jest zgodny z oczekiwaniami Sojuszu Północnoatlantyckiego i Stanów Zjednoczonych, a także możliwy dzięki polityce fiskalnej Unii Europejskiej, która w lipcu 2020 r. zniósła limity deficytu budżetowego i długu publicznego wymagane traktatem z Maastricht. Przekroczenie tych limitów, najpierw z powodu pandemii Covid-19, a następnie z powodu eskalacji konfliktu między Rosją a Ukrainą, umożliwił wzrost finansowania i wykorzystanie instrumentów dłużnych¹². Powrót do dyscypliny fiskalnej miał nastąpić od początku 2024 r., jednak ze względu na potrzebę kontynuacji zwiększonych wydatków militarnych i stymulowania gospodarek po pandemii, nie jest planowana data powrotu do wcześniej obowiązujących limitów¹³.

Z informacji opublikowanych przez Ministerstwo Finansów we wrześniu 2022 r. w „Strategii Zarządzania Długiem Sektora Finansów Publicznych w latach 2023–2026” wynika, że dług skarbu państwa do 2026 r. będzie stabilny na poziomie około 41,5%, a minimalny spadek do poziomu 40,3% PKB możliwy będzie w 2026 r. bardzo podobnie będzie się kształtował dług

⁹ List emisyjny Nr 10/2023 Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 25 października 2023 roku w sprawie emisji obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych o terminie wykupu w dniu 31 października 2028 roku oferowanych na rynkach zagranicznych i zabezpieczonych gwarancją Skarbu Państwa, https://www.bgk.pl/files/public/Pliki/informacje/Emisje_obligacji_BGK/Obligacje_na_rzecz_Funduszu_Wsparcia_Sil_Zbrojnych/Listy_emisyjne/List_emisyjny_FWA_10_2023_USD1028.pdf [09.11.2023].

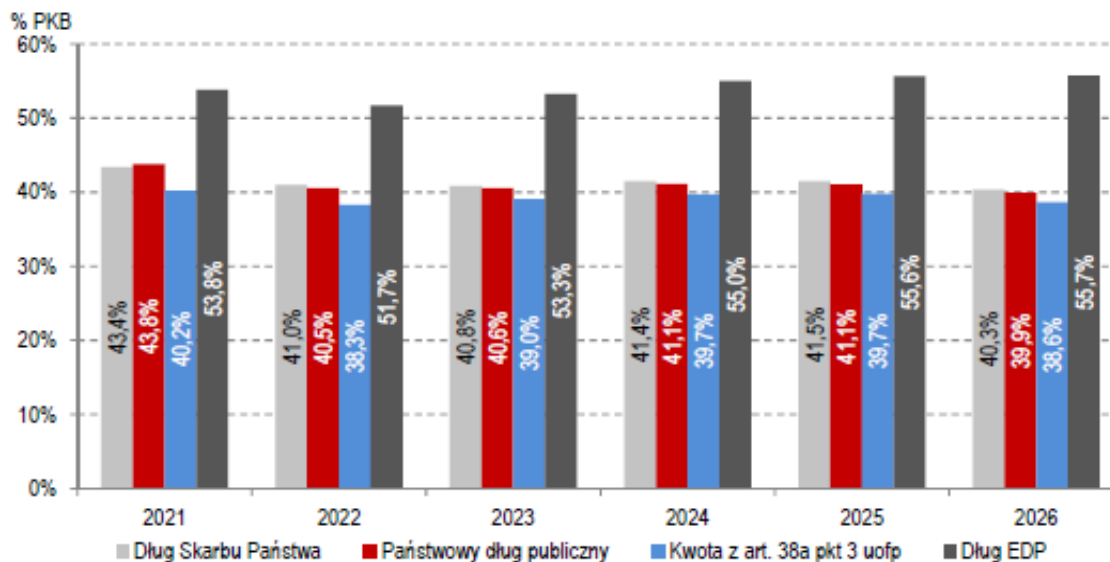
¹⁰ Finansowanie modernizacji technicznej Wojska Polskiego w latach 2023-2026, <https://dziennikzbrojny.pl/artykuly/art,2,4,11881,armie-swiata,wojsko-polskie,finansowanie-modernizacji-technicznej-wojska-polskiego-w-latach-2023-2026> [22.11.2023].

¹¹ List emisyjny Nr 15/2023 Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 17 listopada 2023 roku w sprawie emisji obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych o terminie wykupu w dniu 23 listopada 2025 roku zabezpieczonych gwarancją Skarbu Państwa, https://www.bgk.pl/files/public/Pliki/informacje/Emisje_obligacji_BGK/Obligacje_na_rzecz_Funduszu_Wsparcia_Sil_Zbrojnych/Listy_emisyjne/List_emisyjny_15_2023_FWA1125.pdf [23.11.2023].

¹² C. Cuerpo, *Redesigning EU Fiscal Rules after Covid-19*, Intereconomics. Review of European Economic Policy, vol. 57, January/February 2022, s. 1-7; Squaring the circle of the EU's fiscal rules, <https://www.gisreportsonline.com/r/eu-fiscal/>; P. De Grauwe, *Euro Area fiscal policies and capacity in post-pandemic times*, Economic Governance Support Unit (EGOV), European Parliament, Brussels 2021, s. 8 [23.11.2023].

¹³ Stan na listopad 2023 r.

publiczny (na poziomie między 41,1% a 39,9% PKB). Do 2026 r. najbardziej intensywnie wzrosnie całkowity dług, który wyniesie w 2026 r. 55,7% PKB. Z tego samego dokumentu wynika, że zadłużenie FWSZ w latach 2024-2026 zwiększy się w 2024 roku o 42,8 mld PLN, w 2025 roku o 46,7 mld PLN, a w 2026 roku o 49,9 mld PLN, z poziomu zaledwie 15,2 mld zł w 2022 r., 54,8 mld zł w 2023 r., 97,6% w 2024 r., 144,3 mld zł w 2025 r., do 194,2 mld zł w 2026 r.¹⁴. Dokument wyraźnie przewiduje udzielanie nowych gwarancji na finansowanie FWSZ, wielokrotnie wspominając zagrożenie dla bezpieczeństwa Polski z powodu ataku Rosji na Ukrainę, tym samym uzasadniając możliwość udzielenia gwarancji i poręczeń.

Wykres: Relacja długu publicznego do PKB

(Źródło: Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2023-2026, Ministerstwo Finansów, Warszawa, wrzesień 2022, s. 36.)

Budżet na modernizację techniczną w 2023 roku zaplanowano w wysokości 67,2 mld PLN, w tym 40 mld PLN z FWSZ, z czego 30 mld PLN z mechanizmów dłużnych oraz dodatkowo 27,2 mld PLN z PMT. Jeśli plan będzie zrealizowany, będzie to oznaczało ponad czterokrotny wzrost nakładów w porównaniu do 2021 r. W samym 2023 roku planuje się przeznaczyć na zakupy sprzętu wojskowego tyle, ile łącznie wydatkowano przez 5 lat w okresie do 2013 do 2018 roku¹⁵.

5. Współpraca Polski w zakresie inwestycji militarnych

Polska ma obecnie 120 realizowanych umów na cele związane z zakupem sprzętu wojskowego i jego modernizacją, o łącznej wartości ok. 234 mld PLN brutto. Są one podpisanymi z następującymi podmiotami¹⁶:

- rząd Stanów Zjednoczonych lub amerykańscy wykonawcy - umowy o łącznej wartości ok. 78,7 mld PLN brutto (33,6% wartości analizowanych 120 umów);
- wykonawcy z Korei Południowej - umowy o łącznej wartości ok. 64,3 mld PLN brutto (27,4%);

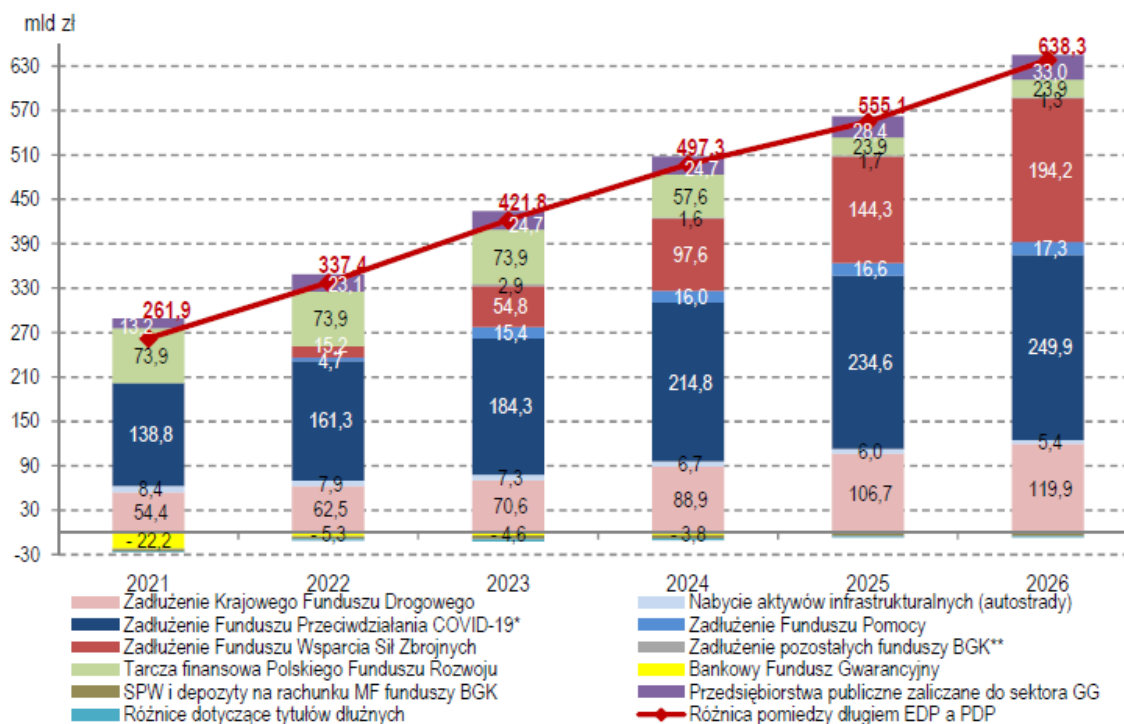
¹⁴ Finansowanie modernizacji technicznej Wojska Polskiego w latach 2023-2026, op. cit.; Strategia Zarządzania Długiem Sektora Finansów Publicznych w latach 2023-2026, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2022, s. 3, 36 i 42.

¹⁵ Finansowanie modernizacji technicznej Wojska Polskiego w latach 2023-2026, op. cit.

¹⁶ Ibidem.

- wykonawcy z Polski - umowy o łącznej wartości ok. 58,1 mld PLN brutto (24,8%);
- wykonawcy z Wielkiej Brytanii - umowy o łącznej wartości ok. 19,0 mld PLN brutto (8,1%);
- wykonawcy z innych państw (w tym Turcji) i Izraela (jeden kontrakt) - umowy o łącznej wartości 14,3 mld PLN brutto (6,1%).

*) FPC uwzględnia realizację wypłat na dofinansowanie inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

**) Krajowy Fundusz Gwarancyjny, Fundusz Gwarancji Płynnościowych, Fundusz Gwarancji Kryzysowych, Fundusz Kolejowy

Wykres: Różnice pomiędzy wielkością EDP a PDP

(Źródło: Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2023-2026, Ministerstwo Finansów, Warszawa, wrzesień 2022, s. 36.)

W związku z tym, że powyższe wartości są wartościami brutto, transfer środków finansowych do firm zagranicznych będzie mniejszy o podatek VAT, który zasili budżet państwa. Wykonawcą większości innych umów podpisanych przez Agencję Uzbrojenia¹⁷ są polskie firmy. Jest to ważne, gdyż Polska nie posiada know-how i technologii niezbędnych do tworzenia najnowszego sprzętu. Na niski udział polskich firm w zawartych kontraktach miały wpływ interwencyjne zakupy dokonane w Korei Południowej i USA wkrótce po rosyjskiej agresji na Ukrainę, możliwości produkcyjne w konkretnym czasie oraz czas dostaw. Ciekawe jest, że zakupy wojskowe od Korei (samolot bojowy FA-50 i wyrzutnia K239 Chunmoo na podwoziu Jelcza) zostały sfinansowane częściowo za pomocą kredytu udzielonego przez samą stronę koreańską (w dotychczasowym finansowaniu uczestniczył np. Korean Exim-bank). Wsparcie finansowe wyniosło ponad 38 mld zł¹⁸.

¹⁷ Agencja Uzbrojenia odpowiada za realizację zadań służących zapewnieniu warunków sprzyjających osiągnięciu wymaganych zdolności operacyjnych przez siły zbrojne RP.

¹⁸ Zbrojenia na kredyt. Polska kupuje broń w Korei za koreańskie pieniądze, <https://tech.wp.pl/zbrojenia-na-kredyt-polska-kupuje-bron-w-korei-za-koreanskie-pieniadze,6906716922661376a> [09.11.2023].

We wrześniu 2023 r. amerykański Departament Stanu ogłosił, że udzieli Polsce 2 mld USD pożyczki na modernizację polskiej armii. Pożyczka będzie udzielona w ramach amerykańskiego mechanizmu Zagranicznego Finansowania Wojskowego (Foreign Military Financing - FMF). FMF może być przekazywany krajom partnerskim na zasadzie dotacji (bezwrotnej) lub pożyczki bezpośredniej. FMF umożliwia kwalifikującym się krajom partnerskim zakup amerykańskich artykułów obronnych, usług i szkoleń za pośrednictwem FMF. Amerykański Sekretarz Stanu określa, które kraje będą miały programy, ale Sekretarz Obrony realizuje program. Bezpośrednie pożyczki FMF są narzędziem współpracy w zakresie bezpieczeństwa zarezerwowanym dla głównych partnerów USA. Zakłada się, że wpływy z pożyczek przyczynią się do dalszego rozwoju modernizacji wojskowej Polski, znacząco przyczyniając się do wzmocnienia obrony i odstraszania wschodniej flanki NATO¹⁹.

Według amerykańskiego Departamentem Stanu Polska nie tylko ma kluczową rolę w umożliwianiu przekazywania międzynarodowej pomocy dla sąsiedniej Ukrainy, ale też twardo zaangażowała się we wzmocnienie własnego bezpieczeństwa poprzez wielkie wydatki na obronność. „Polska planuje znaczną rozbudowę Sił Zbrojnych RP; pozbyła się swojego sprzętu wojskowego pochodzenia rosyjskiego na rzecz ambitnego wieloletniego programu modernizacji obronności o wartości wielu miliardów dolarów; zawarła umowę o wzmocnionej współpracy obronnej (EDCA) ze Stanami Zjednoczonymi; gości siły sojusznicze i amerykańskie, w tym dowodzoną przez USA Grupę Bojową NATO i Dowództwo V Korpusu USA, i aktywnie uczestniczy w misjach NATO w całym regionie”. Co więcej, stwierdzono, że Polska nadal wykazuje aspiracje do bycia jednym z liderów NATO, spełniając zobowiązanie, dotyczące inwestycji w obronę, podjęte na szczycie w Walii w 2014 roku²⁰.

Całkowite wydatki obronne ustalone w ustawie budżetowej na 2023 rok wyniosły 97,44 mld PLN. Budżet Agencji Uzbrojenia na zakupy sprzętu wojskowego (w ramach PMT i środków budżetowych przekazanych do FWSZ) stanowi blisko 33% łącznych nakładów obronnych przewidzianych w ustawie budżetowej. Przyjmując ten wskaźnik można szacunkowo policzyć, jaki będzie budżet w latach 2024-2026. Wydatki budżetowe na obronność, zgodnie z obowiązującymi przepisami powinny stanowić co najmniej 3% PKB. Biorąc pod uwagę PKB Polski szacowany w dokumencie Ministerstwa Finansów „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – czerwiec 2023 r.”, łączne wydatki obronne z budżetu państwa w latach 2024-2026 powinny wynosić: w 2024 roku 113,3 mld PLN, w 2025 roku 121,6 mld PLN, w 2026 roku 129,1 mld PLN, co daje łączną kwotę ok. 364,0 mld PLN²¹. Należy podkreślić, że budżet na modernizację techniczną polskiej armii ma dwie składowe, którymi są środki budżetowe zapisane w ramach Planu Modernizacji Technicznej i środki pozabudżetowe, będące w dyspozycji FWSZ. W 2023 roku łączny bu-

¹⁹ Defence Security Cooperation Agency, Foreign Military Financing (FMF), <https://www.dsca.mil/foreign-military-financing-fmf>; U.S. Embassy & Consulate in Poland, New U.S.-Poland Foreign Military Financing Direct Loan Agreement Showcases Strong Security Partnership, <https://pl.usembassy.gov/slide/new-u-s-poland-foreign-military-financing-direct-loan-agreement-showcases-strong-security/> [21.11.2023].

²⁰ U.S. Department of State, New U.S.-Poland Foreign Military Financing Direct Loan Agreement Showcases Strong Security Partnership, <https://www.state.gov/new-u-s-poland-foreign-military-financing-direct-loan-agreement-showcases-strong-security-partnership/>; Stany Zjednoczone udzieliły pożyczki Polsce. Chodzi o 2 miliardy dolarów na zbrojenia, <https://www.polskieradio.pl/399/7975/artykul/3248785,stany-zjednoczone-udziela-pozyczki-polsce-chodzi-o-2-miliardy-dolarow-na-zbrojenia> [21.11.2023].

²¹ Finansowanie modernizacji technicznej Wojska Polskiego w latach 2023-2026, op. cit.

dżet PMT ustalono na poziomie 27,2 mld PLN. Środki bieżące przeznaczone są głównie na remonty i trafiają do Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych²².

Projekt budżetu na 2024 r. zakłada wydatki na obronność w wysokości 118,1 mld zł (3,1% PKB). Dodatkowo planuje się wykorzystanie środków z FWSZ w wysokości 39,6 mld zł, a z całej tej kwoty na obronność i z FWSZ – 84,4 mld zł może zostać wykorzystane na nowe uzbrojenie i modernizację techniczną. Ustawa zakłada również wzrost potrzeb pożyczkowych rządu i deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych²³.

6. Podsumowanie

Ustawa o obronie Ojczyzny z 2022 r. jasno określa zasady finansowania celów militarnych i sposoby ich pokrywania. Uwzględnia ona również potrzeby finansowe związane z nowymi wyzwaniami. Atak Rosji na Ukrainę w 2022 r. doprowadził do bezprecedensowego wzrostu wydatków na cele militarne, w tym wydatków na nowy sprzęt, jak i modernizację techniczną. W latach 2018-2021 wydatkowano łącznie na modernizację 55,7 mld PLN, natomiast planuje się, że w latach 2023-2026 budżet ten wyniesie nawet do 300 mld PLN. Szacuje się, że w latach 2023-2026 wysokość zaciągniętych przez BGK na potrzeby FWSZ kredytów wyniesie może nawet ok. 170 mld PLN. Z dokumentów Ministerstwa Finansów wynika, że zadłużenie FWSZ na koniec 2022 roku wyniosło 9,91 mld PLN, a na koniec I kwartału 2023 roku wzrosło do 13,78 mld PLN.

Finansowanie w latach 2023-2026 podpisanych przez Agencję Uzbrojenia 120 głównych umów modernizacyjnych może być problematyczne bez wykorzystania środków dłużnych. Płatności z nich wynikające wynoszą ok. 161 mld PLN, a planowany budżet Agencji Uzbrojenia z budżetu państwa w latach 2023-2026 wyniesie ok. 152 mld PLN. Podpisanie kolejnych umów na zakupy sprzętu wojskowego do 2026 r. bez zwiększenia finansowania dłużnego lub podniesienia PKB na obronność powyżej 3% nie byłoby możliwe.

Wskazane w tekście działania, związane z finansowaniem celów militarnych, były związane z realizacją polityki obronnej, sprawowanej, od jesieni 2015 r., przez rząd partii Prawo i Sprawiedliwość. Możliwa zmiana rządu²⁴, w wyniku wyborów parlamentarnych w październiku 2023 r., stawia pod znakiem zapytania kontynuację dotychczasowej polityki w tym obszarze. W przypadku zmiany rządu na nową koalicję na pewno dojdzie do sprawdzenia stanu budżetu państwa i weryfikacji planowanych przez poprzedni rząd inwestycji, co może wydłużyć proces podejmowania decyzji o nowych zakupach. Z wypowiedzi polityków nowej koalicji wynika, że utrzymane zostaną dotychczasowe umowy, które są kluczowe dla polskiego wojska²⁵.

²² Jest to jednostka organizacyjna wojska polskiego odpowiedzialna za planowanie pełnego zabezpieczenia logistycznego funkcjonowania sił zbrojnych RP.

²³ Pierwsze wydatki, które utnie nowy rząd? Jest jeden problem, <https://www.money.pl/pieniadze/to-pierwsze-wydatki-ktore-moga-pojsc-pod-noz-jest-jednak-jeden-problem-6962713896884992a.html> [24.11.2023].

²⁴ Stan na 9.11.2023 – brak sformowania nowego rządu po wyborach parlamentarnych.

²⁵ Stan na 21.11.2023. Zgodnie z programem wyborczym Koalicji Obywatelskiej: „W ciągu 100 dni przedstawimy program modernizacji polskiej armii. Pozyskamy kolejnych 6 baterii Patriot, znaczącą liczbę śmigłowców wielozadaniowych i bojowych, dronów najnowszej generacji i innych elementów obrony powietrznej”, „Pilnie przystąpimy do sojuszniczego programu obrony przeciwrakietowej tzw. Kopuły Europejskiej (European Sky Shield – europejska tarcza antyrakietowa). W interesie bezpieczeństwa Polski jest wykorzystanie wszystkich możliwych narzędzi do ochrony polskiego i europejskiego nieba”. Zgodnie z deklaracjami Trzeciej Drogi: „„Bądźmy silni tym co produkujemy” to dewiza leżąca u podstaw naszej polityki dotyczącej bezpieczeństwa. Wprowadzimy zasadę, że minimum 50 procent sprzętu wojskowego będzie kupowane od firm i fabryk

Bibliografia

- [1] 66 miliardów z nowego funduszu na modernizację Sił Zbrojnych, <https://defence24.pl/polityka-obronna/66-miliardow-z-nowego-funduszu-na-modernizacje-wojska-polskiego-w-dwa-lata>.
- [2] AMW przekazała pierwsze środki na Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://amw.com.pl/pl/biuro-prasowe/aktualnosci/2022/amw-przekazala-pierwsze-srodki-na-fundusz-wsparcia-sil-zbrojnych>.
- [3] Cuerpo C., *Redesigning EU Fiscal Rules after Covid-19*, Intereconomics. Review of European Economic Policy, vol. 57, January/February 2022.
- [4] De Grauwe P., *Euro Area fiscal policies and capacity in post-pandemic times*, Economic Governance Support Unit (EGOV), European Parliament, Brussels 2021.
- [5] Decyzja budżetowa na rok 2022 Nr 14/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 lutego 2022 r.
- [6] Defence Security Cooperation Agency, Foreign Military Financing (FMF), <https://www.dsca.mil/foreign-military-financing-fmf>.
- [7] Dz.U.2022.0.2305 - Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, <https://arslege.pl/likwidacja-funduszu-modernizacji-sil-zbrojnych/k1978/a138602/>.
- [8] Dziennik Urzędowy Ministra Obrony Narodowej, Warszawa, dnia 15 lutego 2022 r. Poz. 1, https://www.dz.urz.mon.gov.pl/zasoby/dziennik/pozycje/tresc-aktow/pdf/2022/02/bpoz._16_dec._nr_14-sig.pdf.
- [9] Finansowanie modernizacji technicznej Wojska Polskiego w latach 2023-2026, <https://dziennikzbrojny.pl/artykuly/art,2,4,11881,armie-swiata,wojsko-polskie,finansowanie-modernizacji-technicznej-wojska-polskiego-w-latach-2023-2026>.
- [10] Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://www.bgk.pl/programy-i-fundusze/fundusze/fundusz-wsparcia-sil-zbrojnych/>.
- [11] Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/fundusz-wsparcia-sil-zbrojnych>.
- [12] Koalicja Obywatelska, 100 konkretów na pierwsze 100 dni rządów, <https://platforma.org/upload/document/201/attachments/413/100%20konkretow-pdf.pdf>.
- [13] List emisyjny Nr 10/2023 Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 25 października 2023 roku w sprawie emisji obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych o terminie wykupu w dniu 31 października 2028 roku oferowanych na rynkach zagranicznych i zabezpieczonych gwarancją Skarbu Państwa, https://www.bgk.pl/files/public/Pliki/informacje/Emisje_obligacji_BGK/Obligacje_na_rzecz_Funduszu_Wsparcia_Sil_Zbrojnych/Listy_emisyjne/List_emisyjny_FWA_10_2023_USD1028.pdf.
- [14] List emisyjny Nr 15/2023 Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 17 listopada 2023 roku w sprawie emisji obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych o termi-

---

produkujących w Polsce. Rozbudujemy zdolności Polskiego Przemysłu Obronnego, a przy zakupie uzbrojenia za granicą zadamy o offsety i budowę zdolności serwisowych w kraju. Włączymy Polski Przemysł Obronny do projektów międzynarodowych, w tym do budowy europejskiego systemu obrony powietrznej”. Z kolei zgodnie z deklaracjami Lewicy: „Popieramy działania zmierzające do powołania europejskich sił zbrojnych uzupełniających potencjał obronny NATO i Wojska Polskiego. Opowiadamy się za wsparciem armii zawodowej silną, dobrowolną rezerwą - bez przywracania poboru. Będziemy kontynuować program modernizacji wyposażenia armii i dostosowanie jej do potrzeb dzisiejszych czasów oraz przeprowadzimy przegląd obecnych programów modernizacyjnych. Każdy zakup wyposażenia dla polskiej armii powinien nieść ze sobą import i przyswojenie technologii przez rodzimy przemysł obronny”. Na podstawie: Koalicja Obywatelska, 100 konkretów na pierwsze 100 dni rządów, <https://platforma.org/upload/document/201/attachments/413/100%20konkretow-pdf.pdf> s. 29-30; Polska 2050 Szymona Hołowni, 12 gwarancji Trzeciej Drogi, <https://polska2050.pl/trzecia-droga/12-gwarancji-trzeciej-drogi/>; Program Wyborczy KW Nowa Lewica, <https://klub-lewica.org.pl/program> [24.11.2023].

- nie wykupu w dniu 23 listopada 2025 roku zabezpieczonych gwarancją Skarbu Państwa, https://www.bgk.pl/files/public/Pliki/informacje/Emisje_obligacji_BGK/Obligacje_na_rzecz_Funduszu_Wsparcia_Sil_Zbrojnych/Listy_emisyjne/List_emisyjny_15_2023_FWA1125.pdf.
- [15] Pierwsze wydatki, które utnie nowy rząd? Jest jeden problem, <https://www.money.pl/pieniadze/to-pierwsze-wydatki-ktore-moga-pojsc-pod-noz-jest-jednak-jeden-problem-6962713896884992a.html>.
- [16] Polska 2050 Szymona Hołowni, 12 gwarancji Trzeciej Drogi, <https://polska2050.pl/trzecia-droga/12-gwarancji-trzeciej-drogi/>.
- [17] Polska wśród światowych liderów, <https://www.polska-zbrojna.pl/home/articleshow/39496>.
- [18] Program Wyborczy KW Nowa Lewica, <https://klub-lewica.org.pl/program>.
- [19] Rośnie zadłużenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, <https://defence24.pl/przemysl/rosnie-zadluzenie-funduszu-wsparcia-sil-zbrojnych>.
- [20] SIPRI Military Expenditure Database, <https://www.sipri.org/databases/milex>.
- [21] SIPRI Military Expenditure Database, <https://www.sipri.org/news/2023/new-spotlight-films-2023-stockholm-forum-peace-and-development>.
- [22] Squaring the circle of the EU's fiscal rules, <https://www.gisreportsonline.com/r/eu-fiscal/>.
- [23] Stany Zjednoczone udzieli pożyczki Polsce. Chodzi o 2 miliardy dolarów na zbrojenia, <https://www.polskieradio.pl/399/7975/artykul/3248785,stany-zjednoczone-udziela-pozyczki-polsce-chodzi-o-2-miliardy-dolarow-na-zbrojenia>.
- [24] Strategia Zarządzania Długiem Sektora Finansów Publicznych w latach 2023–2026, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2022.
- [25] U.S. Department of State, New U.S.-Poland Foreign Military Financing Direct Loan Agreement Showcases Strong Security Partnership, <https://www.state.gov/new-u-s-poland-foreign-military-financing-direct-loan-agreement-showcases-strong-security-partnership/>.
- [26] U.S. Embassy & Consulate in Poland, New U.S.-Poland Foreign Military Financing Direct Loan Agreement Showcases Strong Security Partnership, <https://pl.usembassy.gov/slide/new-u-s-poland-foreign-military-financing-direct-loan-agreement-showcases-strong-security/>.
- [27] Ustawa o obronie Ojczyzny, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000655>.
- [28] Zbrojenia na kredyt. Polska kupuje broń w Korei za koreańskie pieniądze, <https://tech.wp.pl/zbrojenia-na-kredyt-polska-kupuje-bron-w-korei-za-koreanskie-pieniadze,6906716922661376a>.

